

af med denne Jord; de, der har Jorden, har som Regel kun Ulejlighed og ringe Indtægt af den, og Resten, maaske den væsentligste Del af Jorden, er bortforpagtet til enkelte, der som Regel har tilstrækkelig store Jordbrug i Forvejen. En hel Del af disse Forpagtningskontrakter udløber i disse Aar, og i de allerfleste Tilfælde er det vanskeligt atter at faa Præstegaardsjorden bortforpagtet, fordi de, der nu er Indehavere eller Forpagtere af den, er fristede til under de nuværende Forhold at realisere deres Besætninger. De ræsonnerer økonomisk korrekt saaledes, at hvis de nu skal tvinges til at beholde deres ret betydelige Besætninger en Aarrække igen, vil de tabe, medens de ved at realisere Besætningerne i Øjeblikket kan indvinde en saa stor Fordel, at en fremtidig Indtægt af Forpagtningen slet ikke kan opveje den. Alt dette gør, at der opstaar Vanskeligheder ved Bortforpagtning af Præstegaardene, og mange af Danmarks Præster er saa lidt Landmænd, at det er en Ulykke for dem at blive belempret med en Præstegaard, som de hverken forstaar at drive eller faa Indtægt af. Derfor vilde det, alle Forhold tagne i Betragtning, være et Fremskridt og en Lykke for Befolkningen og en Hjælp for de unge, der trænger til at faa Hjem og Arne, om man her paa Rigsdagen tog dette Spørgsmaal op til en rationel og rigtig Løsning, og med disse Bemærkninger og Henstillinger skal jeg paa mit Partis Vegne tillade mig at anbefale det foreliggende Lovforslag til hurtig og velvillig Behandling og Fremme her i dette høje Ting.

Hauge: Jeg har med stor Interesse hørt paa de mere almindelige Bemærkninger, som det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) nu gjorde til det foreliggende Lovforslag, om, hvad der burde tilstræbes for paa bedre Maade at skaffe Jord til de Folk, der nu ingen Jord har, men som er i Stand til at dyrke Jord og gerne vil have Jord at dyrke. Jeg kan i mangt og meget slutte mig til, hvad det ærede Medlem udtalte. Tilsvarende Udtalelser er før fremsatte dels af mig personlig og dels af andre Socialdemokrater, der har talt paa Socialdemokratiets Vegne. Men at dømme efter det foreliggende Lovforslag har den

højtærede Landbrugsminister jo ment, at der ikke paa nærværende Tid var Mulighed for at bryde nye Baner, hvorved det bliver lettere at erhverve Jord til Dyrkning. Jeg gjorde allerede i Rigsdagssamlingen 1913—14, da den samme højtærede Landbrugsminister fremsatte det Forslag, der nu er Lov, opmærksom paa, at der var Trang til videregaaende Reform, og jeg udtalte den Gang, at jeg undrede mig over, at den højtærede Landbrugsminister ikke fandt Anledning til paa det Tidspunkt at fremsætte Forslag til videregaaende Reform. Det forekommer mig, at der den Gang var skellig Grund til at opfordre til noget saadant, derimod er der jo neppe Mulighed for nu at komme til en mere gennemgribende Reform. Jeg tror, det er det, der har været Aarsagen til, at den højtærede Landbrugsminister holder sig til de een Gang anviste Veje og saa vidt muligt søger at undgaa at komme udenfor disse Veje.

Da jeg ikke har nogen Tro paa, at det er muligt at faa indført nye Regler af mere vidtrækkende Betydning her i Lovforslaget, kan jeg indskrænke mig til at gøre nogle Bemærkninger til de enkelte Paragraffer, men skulde det vise sig, at den højtærede Landbrugsminister er at formaa til at gaa videre end i Lovforslaget, er det selvsagt, at Socialdemokratiet er rede til at medvirke til at naa det bedst mulige Resultat.

Det ses af Bemærkningerne til Lovforslaget, at den højtærede Landbrugsminister har forhandlet med Husmandskommissionerne, med de samvirkende Husmandsforeninger og med Landbokommissionen, og at han delvis har taget Hensyn til de Bemærkninger, der er gjorte fra disses Side. Den væsentligste Ændring i Lovforslaget i Forhold til den gældende Lov er jo gjort i Forslagets § 7, som angaar Laanebestemmelserne, den Sum, der kan udlaanes. I den gældende Lov lyder Laanebestemmelserne saaledes, at „den samlede Pris, som Ejendommen vil komme til at staa vedkommende i (Ejendommens Laaneværdi overfor Statskassen), maa kun, hvor Egnens Jordpriser er særlig høje, overstige 8,000 Kr. og i intet Tilfælde overstige 10,000 Kr.“ Dette har Husmandskommissionerne foreslaaet ændret saaledes, at der ikke bliver nogen Normalgrænse eller Maksimumsgrænse, men at der bliver en bestemt